

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/39/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112203068
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2112203068.4

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: 1. O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. K. XX, G. 2. F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. K. XX, G., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: matka L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. K. XX, G., zastúpená advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, so sídlom Hlavná 23, Trnava, otec: L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., O. XX, zastúpený advokátkou: JUDr. Alicou Slaninkovou, so sídlom Hlavná 29, Trnava, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia o úpravu styku otca s maloletými deťmi a o určenie výživného, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu v Trnave č. k. 16P/10/2012 - 259 zo dňa 13. februára 2013, v časti o úprave styku takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa otec maloletých detí domáhal úpravy styku s deťmi. Súd zároveň predbežným opatrením uložil otcovi platiť výživné v sume 70 eur mesačne na maloletú O. a 50 eur mesačne na maloletého F.. Prvostupňový súd uznesenie odôvodnil tým, že súd už uznesením zo dňa 05.03.2012 č. k. 16P 10/2012 - 21, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.05.2012 č. k. 10 CoP 14/2012 - 86 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca z dôvodu, že je potrebné poskytnúť predbežnú ochranu vzhľadom na nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Matka maloletých detí opustila spoločnú domácnosť s vedomím, že deti necháva u otca, ako hlavný dôvod uviedla neprimerané až neznesiteľné správanie otca. Jednalo sa však podľa názoru súdu o jednostranné nepotvrdené tvrdenia, otec matku obvinil z nevery a predložil o tom dôkazy, ktoré však matka spochybnila. Objektívne však matka známosť mala, domácnosť opustila, maloletý F. situáciu až tak vzhľadom na svoj vek nevnímal, ale maloletá O. mala k matke negatívny vzťah, zhoršilo jej zlej správanie i školské výsledky. Uznesením Okresného súdu v Trnave zo dňa 14.12.2012, č. k. 16P 10/2012 - 151, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 09.01.2013 č. k. 24CoP 113/2012 - 237 súd uznesenie Okresného súdu v Trnave zo dňa 05.03.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.05.2012 tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bol zakázaný styk s maloletými deťmi. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil ust. §102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a), b), ods. 4 O.s.p., § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Súd prvého stupňa v danom prípade dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia a zmenu posledného predbežného opatrenia, ktorým bol otcovi zakázaný styk s maloletými deťmi. Maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov. Títo naďalej nežijú v spoločnej domácnosti. Matka sa o deti riadne stará. Od posledného nariadenia predbežného opatrenia podľa názoru súdu nedošlo k podstatnej zmene, ktoré nesvedčí v prospech maloletých detí, práve naopak. Súd vzhľadom na zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemôže vykonať dokazovanie v celom rozsahu a pre podanie takého návrhu je potrebné nárok aspoň osvedčiť. Pre opakované návrhy na nariadenie predbežného opatrenia ani vo veci samej doposiaľ nebolo celkom dokazovanie vykonané. Otec neosvedčil takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Navyiac z výpovede svedkyne F. O., učiteľky maloletého F.

vyplýva, že F. je kludnejší po dobu, kedy je v starostlivosti matky. To môže byť dôkazom toho, že v súčasnej dobe vyrastá pokojnejšom prostredí. Ak maloletý pri odovzdávaní do škôlky zo strany otca plakal, táto skutočnosť nemusí bezprostredne signalizovať silnejšiu citovú väzbu na otca, môže byť i vplyvom prostredia v domácnosti. Tieto okolnosti, však posúdi znalec. Súd nepopiera skutočnosť, že obaja rodičia majú v zásade právo podieľať sa na výchove maloletých detí, rovnako majú deti právo na starostlivosť oboch rodičov. Predbežné opatrenie, ktoré bolo naposledy vo veci nariadené, však bolo práve z dôvodu ochrany života a zdravia maloletých detí. Otec nepreukázal a neosvedčil, že by došlo v tomto smere k zmene a obavy už nie sú dôvodné. V odôvodnení ďalej súd poukázal na to, že predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Vždy je nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Nariadením predbežného opatrenia v predchádzajúcom rozhodnutí nedošlo k vytvoreniu nenávratného a nenapraviteľného stavu v právnych vzťahov účastníkov, avšak práve vyhovením návrhu na nariadenie v bežného opatrenia v tomto prípade by sa tak mohlo stať, keby došlo k naplneniu vyhrážok zo strany otca. Naviac z vyjadrenia maloletej O. vyplýva i zanedbávanie zo strany otca, ktorý sa dostatočným spôsobom nestaral o maloleté deti, tieto ponechával bez dozoru, negatívne ich ovplyvňovala vo vzťahu k matke. Tieto skutočnosti súd však nebral do úvahy ako najzávažnejšie a rozhodujúce. Skutočnosti, ktoré boli podkladom nariadenia ostatného predbežného opatrenia, teda obava o život a zdravie maloletých detí, mali taký závažný charakter, že by v prípade zmeny tohto rozhodnutia mohlo dôjsť k závažnému ohrozeniu práv maloletých detí chránených Ústavou SR. Vzhľadom na závažnosť dôvodov nariadeného predbežného opatrenia je potrebná práve doterajšia dočasná úprava pomerov. Súd mal za to, že je potrebné vyčkať na závery znaleckého posudku v konaní 20P 110/2012, nakoľko pribratie znalca opätovne v tomto je nevhodné a neúčelné. Tvrdenie, že vzhľadom na záťažnosť znalcov si vypracovania posudku vyžiada dlhšie časové obdobie, neobstojí pre nariadenie predbežného opatrenia. Posledným rozhodnutím - nariadením predbežného opatrenia boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. V časti výživného bolo toto rozhodnutie zrušené z dôvodu, že nebol podaný návrh na určenie výživného. S poukazom na podaný návrh bolo teda potrebné o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v časti výživného rozhodnúť. O výživnom na maloleté deti súd rozhodol s prihliadnutím na priemerné zárobky rodičov, ktorý u matky predstavuje 560 eur mesačne a u otca 684 eura mesačne. Rodičia iné vyživovacie povinnosti nemajú. Do rozhodnutia vo veci samej nebolo možné vzhľadom na zákonnú lehotu určenú na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vykonať všetky dôkazy o prípadných nákladoch rodičov, ich príjmoch alebo príjmoch spolužijúcich osôb, alebo vykonávať dôkazy preukazujúce iné skutočnosti rozhodujúce pre určenie výživného na ďalšie obdobie. Predbežné opatrenie má len dočasný charakter a tieto dôkazy budú vykonané vo veci samej. V záujme maloletých detí a ich zdravého vývoja nepochybne však je, aby sa otec na ich výžive podieľal aspoň v minimálnej miere a s prihliadnutím na jeho príjem bolo možné určiť výživné i v požadovanej výške, ktože je primeraná potrebám maloletých detí a možnostiam otca.

Odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v časti úpravy styku podal otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Súdu prvého stupňa vytýkal, že nie je správne jeho konštatovanie, že otec neosvedčil takú zmenu pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu predchádzajúceho rozhodnutia a zdôrazňuje výpoveď vypočutej svedkyne F. O., učiteľky maloletého F.. Svedkyňa pozná maloletého a jeho rodičov iba od septembra 2012, kedy F. začal navštevovať jej triedu. Otec sa nemôže stotožniť s názorom súdu, že skutočnosť, že F. teraz, keď ho odovzdáva do škôlky matka už neplače, môže byť i vplyvom prostredia v domácnosti a nielen silnejšou citovou väzbou maloletého na otca. Rovnako to môže byť i tým, že maloletý sa cíti v prostredí škôlky lepšie ako v domácnosti matky. Otec opätovne poukázal na skutočnosť, že matka maloletých detí pracuje v dvojzmennej prevádzke v nákupnom reťazci Lidl Trnava, teda aj v sobotu a nedeľu, takže otec si nedokáže dosť dobre predstaviť jej pravidelnú osobnú starostlivosť o maloleté deti a hlavne syna F., ktorého nemôže pravidelne denne odvádzať do škôlky a vyzdvihovať ho. Otec ďalej spochybnil výpoveď maloletej O. ohľadom zanedbávania detí zo strany otca a jeho vyhrážok. Poukázal na to, že ide o výpoveď dospelujúceho dieťaťa, ktorým sa dá veľmi ľahko manipulovať a preto ju otec považuje za nedôveryhodnú aj vzhľadom na správanie sa maloletej k matke v predchádzajúcom období (telefonáty, sms-správy), na ktoré otec poukazoval vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach a návrhoch. Prvostupňový súd ako podklad k nariadeniu predbežného opatrenia bral obavu o život a zdravie maloletých detí. Tu sa súd znova sa môže opierať len o nie príliš dôveryhodnú výpoveď maloletej O., ktorú urobila na Úrade práce a sociálnych vecí a rodiny v Trnave a podľa názoru otca aj o neprofesionálny prístup k tejto veci zo strany úradu. Výpoveď O. sa však

nezakladá na pravde, bola iba účelová a súd nemôže rozhodnúť len na jej základe. Čakanie na výsledok znaleckého dokazovania znamená ďalšie prietahy v konaní a pri súčasnom stave veci ide o naťahovanie času a marenie styku otca s maloletými deťmi. Súd otca nemôže zaviazat' len na plnenie rodičovských povinností a odopriet', resp. zakázať mu jeho práva a takto podstatným spôsobom zasiahnuť do výkonu jeho rodičovských práv. Otec tiež tvrdil, že zákaz styku a prenikavo zasiahol do práv a povinností otca ako rodiča a možno ho vysloviť a teda o ňom rozhodnúť až po riadnom zistení skutkového stavu. V tejto veci ide len o stav predstieraný, vyvolaný zámerným pôsobením druhého rodiča, matky, ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti. V doplnení dôvodov odvolania otec poukázal na to, že Obvodný úrad Trnava, odbor všeobecnej vnútornej správy ako príslušný orgán na prejednávane priestupkov podľa zákona o priestupkoch na základe spisového materiálu postúpeného uznesením zo dňa 05.12.2012 z Obvodného oddelenia Policajného zboru Trnava dňa 15.02.2013 prejednal v ústnom konaní oznámenie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť otec maloletých detí a konanie zastavil z dôvodu, že spáchanie skutku, o ktorom sa konalo, nebolo otcovi Policajným zborom v Trnave ani Obvodným úradom v Trnave preukázané. Práve tieto skutočnosti však boli podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zakázal styk otca s maloletými deťmi. Vzhľadom na uvedené otec navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a upravil styk otca s maloletými deťmi.

K odvolaniu otca sa vyjadril Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Trnava. Vo vyjadrení uviedol, že požiadali referát poradensko - psychologických služieb o vykonanie pohovoru s maloletými deťmi za účelom zistenia ich aktuálneho postoja k stretávaniu sa s otcom. Tiež požiadali Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Galanta o prešetrenie pomerov v domácnosti otca, na adrese M. O. XX. Správa o pomeroch nebola úradu dopustila zaslaná. Dňa 12.03.2013 bola úradu doručená správa referátu, kde v závere je zdôraznená potreba znalca pre komplexné posúdenie stavu a potreba rešpektovať stanovisko maloletých detí nestretávať sa toho času s otcom. Úrad poukázal na to, že doposiaľ tiež nebolo na Obvodnom úrade Trnava právoplatne skončené prejednanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť otec na oboch maloletých deťoch. Vzhľadom na uvedené úrad odporučil odvolaciemu súdu uznesenie Okresného ho súdu Trnava v celom rozsahu potvrdiť.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletých detí. Vo vyjadrení uviedla že odvolanie otca neobsahuje relevantné dôvody na zrušenie napadnutého uznesenia. Predovšetkým poukázala na skutočnosť, že o zákaze styku otca s maloletými bolo právoplatne rozhodnuté len nedávno, keď uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 17.01.2013 a už pár dní na to, 07.02.2013 podal otec návrh domáhajúc sa presne toho istého, o čom bolo už právoplatne rozhodnuté predošlým uznesením. Skutkové okolnosti pritom boli identické a žiadna podstatná zmena pomerov, odôvodňujúca zmenu právoplatného rozhodnutia týkajúceho sa maloletých detí medzičasom nenastala. Krajský súd v Trnave potvrdil uznesenie Okresného súdu v Trnave v časti zákazu styku otca s maloletými deťmi. V odôvodnení svojho uznesenia skonštatoval, že bolo dôvodným dočasne, vzhľadom na narušené vzťahy otca s maloletou O. a jeho údajné nebezpečné vyhrážky, dočasne zakázať styk s oboma maloletými. Vyslovil tiež názor, že takáto úprava pomerov je v záujme maloletých detí a v záujme odstránenia akéhokoľvek náznaku hrozby ich vývoja, výchovy a v krajnom prípade dokonca ich života a stotožnil sa s potrebou vykonania dôsledného dokazovania, prípadne i formou znaleckého dokazovania znalcom. Z uvedených dôvodov matka navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), potom čo zistil, že je odvolanie podané včas a oprávnenou osobou (§ 201 a § 204 O.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O.s.p.), pretože konanie možno začať i bez návrhu vo veci starostlivosti o mal. deti, postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa aj s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 O.s.p.)

Podľa § 102 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí

dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Z citovaného ustanovenia § 102 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia sú skutočnosti: 1. potreba, aby boli dočasne i upravené pomery účastníkov a 2. ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Súd však môže nariadiť predbežné opatrenie iba v tom prípade, ak je aspoň osvedčená danosť práva. Pod potrebou dočasnej úpravy pomerov treba rozumieť stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad. Aj vtedy, ak by inak boli splnené formálne predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia musí súd zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov alebo tretích osôb. Pre osvedčenie práva je pritom potrebné, aby navrhovateľom uplatnený nárok nebol zjavne neopodstatnený. Vyžaduje sa, aby existovala naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi, ktorá neznesie odklad.

Je nepochybné, že v danej veci prvostupňový súd konal v zmysle citovaných ustanovení upravujúcich podmienky nariadenia predbežného opatrenia, pretože existuje naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Odvolací súd dospel k zhodnému záveru, že dočasná úprava vzťahov medzi účastníkmi na základe predbežného opatrenia zo dňa 14.11.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17.01.2013 a ktorým bol dočasne, do rozhodnutia vo veci samej zakázaný styk otca s maloletými deťmi je v záujme maloletých detí. Priklonil sa k právnomu záveru matky detí, že žiadna podstatná zmena pomerov, odôvodňujúca zmenu právoplatného rozhodnutia zo dňa 14.11.2012 nenastala. Zákaz styku otca s maloletými deťmi Krajský súd v Trnave (uznesenie zo dňa 09.01.2013) odôvodnil tým, že bolo dôvodným, vzhľadom na narušené vzťahy otca s maloletou O. a jeho údajné nebezpečné vyhrážky dočasne zakázať jeho styk s oboma maloletými, bolo v záujme zamedzenia stresujúcich situácií pre obe deti pri výkone styku s otcom a odstránenia prípadného nebezpečenstva z údajných vyhrážok otca. V uznesení súd zároveň pripúšťa, že maloletá je v zložitom období dospievania, keď prežíva i vytvorený vzťah s mladým mužom, ktorý bol zo strany otca zakazovaný, preto nie je vylúčené z jej strany určité nadsadzovanie a po rozhovore s matkou a za získania si jej náklonnosti i určitá manipulácia v snahe vymaniť sa spod dohľadu otca. Na súde prvého stupňa je od 15.02.2012 vedené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na návrh otca, pričom zo spisového materiálu je zrejmé, že rodičia maloletých detí spolu nežijú, vzťahy medzi rodičmi detí sú tak vážne narušené, že nie sú schopní spolu normálne komunikovať, čo negatívne ovplyvňuje maloleté deti. Zo správy Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Trnave vyplynulo, že referát poradensko - psychologických služieb vykonal pohovor s maloletými deťmi za účelom zistenia ich aktuálneho postoja k stretávaniu sa s otcom dňa 05.03.2013. Správa referátu podala správu z vykonaného šetrenia, pričom v závere uviedla názor, že je potrebné rešpektovať stanovisko maloletých detí nestretávať sa toho času s otcom a kde je zdôraznená potreba znalca pre komplexné posúdenie stavu. V prípadoch, v ktorých deti vedia vyjadriť svoj názor, je potrebné na tento názor prihliadnúť. Vzhľadom na hore uvedené a aj s poukazom na výsledky šetrenia pomerov v rodine a názor maloletých detí toho času nestretávať sa s otcom dospel k záveru, že je v súčasnosti je v záujme maloletých detí nariadený zákaz styku otca s deťmi. Ide o opatrenie dočasné, do vykonania riadneho dokazovania, na základe ktorého bude možné objektívne upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. Na uvedenom závere súdu nemení nič ani skutočnosť, že konanie vo veci priestupku, ktorého sa mal otec dopustiť vyhrážkami deťom, že ich pozabíja a potom zabije aj seba, bolo zastavené. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že konanie bolo zastavené z dôvodu, že nebolo spoľahlivo preukázané, že by sa otec deťom vyhrážal, pretože to tvrdila len maloletá O. (aj pri výsluchu a pri konfrontácii s otcom pred Obvodným úradom), pričom žiadna iná osoba nebola prítomná pri tom, keď sa otec vyhrážal. Otec akékoľvek vyhráženie sa deťom poprel. Obvodný úrad v Trnave pri rozhodovaní prihliadol na zásadu, v pochybnostiach v prospech obvineného. V súvislosti s uvedeným súd poukazuje na to, že podnet na stíhanie otca za vyhrážky bol podávaný potom, keď dcéra o vyhrážkach otca informovala matku a následne úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Dcéra ale netvrdila, že otec sa

vyhrážal v prítomnosti ďalších osôb, takže bolo možné predpokladať, že dôkazná situácia sa vyvinie v prospech otca a skutok preukázaný nebude.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo preto ako vecne správne v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p., potvrdené.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte počtom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.